

**НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ**

Цикл: Про обдарованість від А до Я

ЛЕКЦІЯ №10

**ГЕНОТИП ТА СЕРЕДОВИЩЕ –
ЇХ ВПЛИВ НА РОЗВИТОК ОБДАРОВАНОСТІ**

Ведучий лекції Піонтковський-Вихватень Богдан, психолог ЦДПОУМ, кандидат педагогічних наук.

25.02.2022

У всіх сучасних психологічних концепціях визнається залежність психіки людини від генотипічних та середовищних факторів, проте варіативність думок була і залишається дуже великою: від граничної мінімізації генотипного впливу до його майже повної абсолютизації.

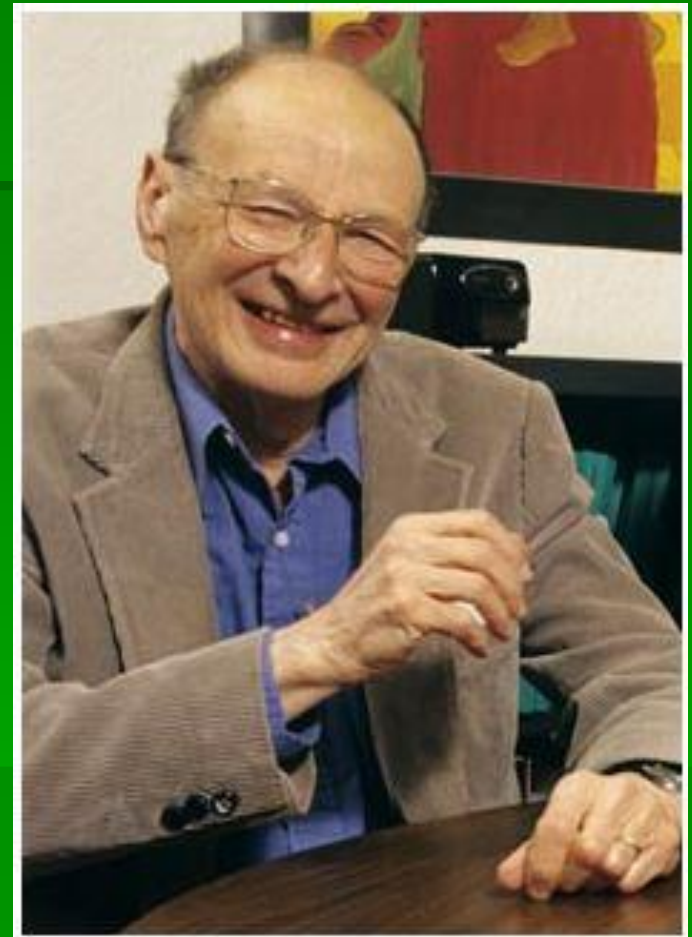
ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА БІОЛОГІЧНИХ І СЕРЕДОВИЩНИХ ФАКТОРІВ

В. П. Ефроїмсон

Термін «генотип» утворений від двох грецьких слів – *genos* – походження та *typos* – форма, зразок. Генотипом називають генетичну конституцію, сукупність генів, отриману від батьків.

Середовище позначає значно ширше коло явищ, і звернення до нього викликано фактом визнання дієвості не тільки безпосереднього, цілеспрямованого, але й опосередкованого, чи випадкового впливу на особистість. Ствердження поняття «середовище» у психології відбулося завдяки прийняттю більшістю фахівців ідей екологічної психології.

Урі Бронфенбреннер

Екологічна психологія

Відомим німецьким біологом Ернстом Геккелем в 1866 був запропонований термін «екологія». Він утворений від двох грецьких слів: "oikos" - будинок, житло, місцеперебування та "logos" «слово; думка; сенс; поняття; причина; число».

У ряді психологічних вчень, насамперед гуманістично орієнтованих, прийнято виділяти, крім середовища та генотипу, як третій фактор активність особистості.

Природне оточення, чи контекст, існує і впливає на кількох різних рівнях:

- *Мікросистема*
- *Мезосистема*
- *Екзосистема*
- *Макросистема*

Внесок генотипу в індивідуальні відмінності IQ з віком збільшується, причому генетичні впливи в дитячому та дорослому віці пов'язані.

Програма "Хед Старт" США 1965 р.

Рух за надання всім дітям рівних можливостей отримання освіти

КОРДОНИ ГЕНОТИПУ І СЕРЕДОВИЩА

Вплив фізичних факторів на народження видатних людей

- *Радіостимуляція задатків.*

«Кисневий ефект». Фахівці з радіобіології стверджують, що біологічна дія іонізуючої радіації посилюється з підвищенням концентрації кисню в організмі.

- *Одинадцятирічний
сонячний цикл*

характеризується сильним
коливаннями відносної
кількості сонячних плям,
званих числами Вольфа.

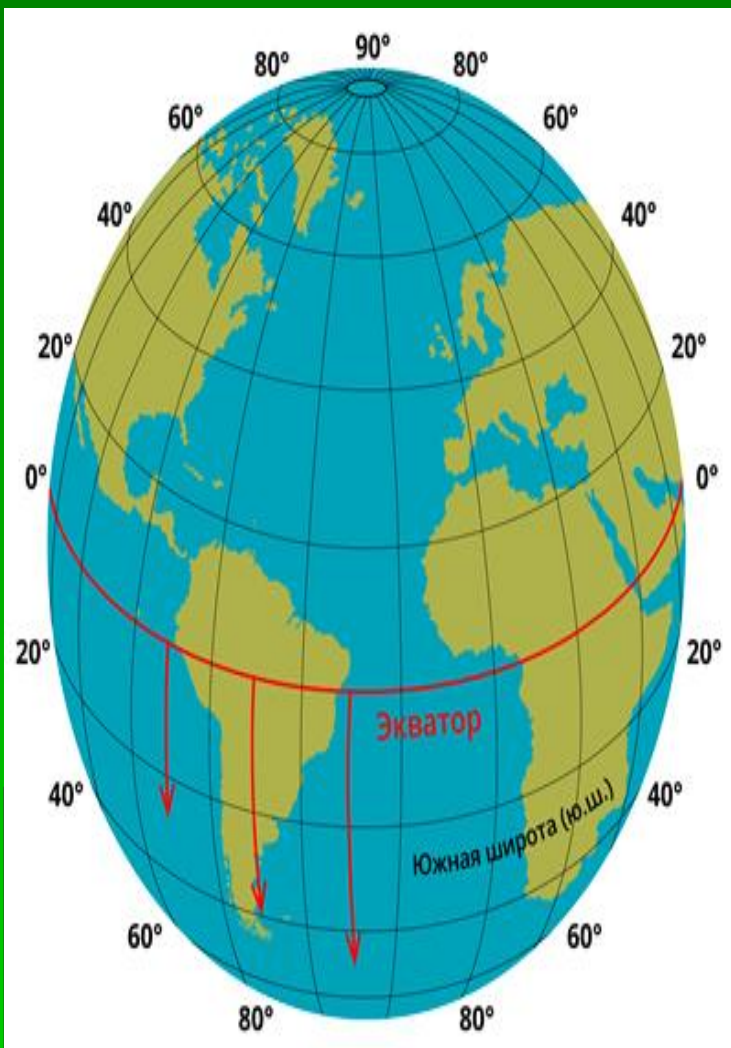
Особливість дня народження.

Нейронні мікромережі з'являються в мозку дитини наприкінці її внутрішньоутробного розвитку. Тому природно очікувати, що найбільше впливає на задатки розумових здібностей людини сонячна активність в день її народження

Сезонність у народжуваності обдарованих людей.

Дослідження розподілу за місяцями народження 17 102 обдарованих людей, проведене Е. С. Виноградовим, показало, що серед людей, що народжуються взимку, відсоток обдарованих вищий, ніж серед тих, хто народжується влітку

“Широтний ефект”

Кількість обдарованих людей, народжених взимку, для територій, віддалених від екватора, помітно вища, ніж у жителів півдня.

СЕРЕДОВИЙ ВПЛИВ І РОЗВИТОК ОБДАРОВАНOSTІ

Вирішальним фактором розвитку дитячого інтелекту визнається психічна стимуляція, що відбувається при спілкуванні дитини з дорослими. Однією з найважливіших складових середовищного впливу на розвиток інтелекту визнається внутрішньосімейне середовище.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ
Запрошує:

Запрошуємо на наступну лекцію з циклу «Про обдарованість від А до Я» на тему
«Різновиди інтелекту та соціальна компетентність» 11.03.2022.

Всі лекції ви можете переглянути у записі на нашому You Tube каналі

<https://cutt.ly/3vsVF2W>

Детальніше про цикл лекцій "Про обдарованість від А до Я": <https://cutt.ly/3R7j8m>

Запрошуємо старшокласників закладів загальної середньої освіти на лекцію з
циклу «**Логіка**» на тему «**Перетворення суджень**» **25.03.2022.**

Детальніше про цикл лекцій "Логіка": <https://cutt.ly/zR7kt3M>

Запрошую у **Online Психологічний інформаційно-консультаційний центр**
«ПТАХ» <https://cutt.ly/amawRn4>

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Website: <https://nau.edu.ua/>

Facebook: <https://www.facebook.com/nauofficial>

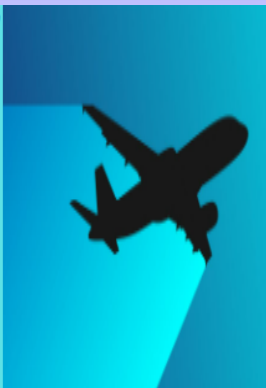
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ РОЗВИТКУ ОСВІТИ

Website: <http://iro.nau.edu.ua/>

E-mail: iro@npp.nau.edu.ua

тел.: (044) 406-72-02; 406-72-09

ЦЕНТР ДОПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ
ТА ОБДАРОВАНОЇ
УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

корпус 8а, кім. 609а, 609

тел.: (044) 406-73-16, 406-68-47, 406-74-15

E-mail: center.dpoum@nau.edu.ua

Address: 03058 м. Київ, пр. Любомира Гузара, 1, корпус 8а